

Rapport om aktivt eierskap 2024

Publisert 2. juli 2025

Nordea Liv Forsikring AS har Nordea Life and Pension Engagement Policy som våre retningslinjer for utøvelsen av aktivt eierskap. Retningslinjene er utarbeidet i samarbeid med våre nordiske søsterselskaper Nordea Livförsäkring Sverige AB, Nordea Life Assurance Finland Ltd og Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S. Sammen utgjør vi Nordea Liv og Pensjon-gruppen som vi videre i denne rapporten vil omtale med forkortelsen «L&P».

I denne rapporten ønsker vi å vise hva vi har gjort i 2024 for å oppfylle retningslinjene for aktivt eierskap. Aktivt eierskap er en viktig del av arbeidet med bærekraft i L&P. Ved å engasjere oss ovenfor våre forvaltere og selskaper vi har investert i og gjennom å benytte stemmeretten vår i de tilfeller det er aktuelt, kan vi bidra til solide miljømessige, sosiale og forretningsetiske forhold (ESG-styring) i selskapene vi er eksponert mot. Dette vil igjen sikre de langsiktige interessene til kundene og eierne våre og samfunnet som helhet.

Engasjement

L&P er en stor eier, og vi investerer hovedsakelig gjennom fond. Vårt engasjementsarbeid retter seg derfor i hovedsak mot våre forvaltere, men også mot selskapene vi investerer i. Vi har en risikobasert tilnærming når vi prioriterer hvilke forvaltere, selskap, tematiske områder eller bransjer vi skal engasjere oss i. At vi har en risikobasert tilnærming betyr at vi vurderer alvorlighetsgraden av en konkret sak eller et konkret tema, når vi vurderer hvilke enkeltsaker eller temaer vi skal engasjere oss i. Det betyr også at vi velger selskapene vi engasjerer oss i, ut fra

en vurdering av hvor relevant saken eller temaet er for selskapet. Vi vurderer også hvor relevant engasjementet er for Nordeas langsiktige bærekraftsmål. Gjennom året har vi engasjert oss både reaktivt og proaktivt.

Engasjement overfor forvaltere

Vi diskuterer regelmessig minstekrav og ambisjonsnivå for bærekraftsarbeid med våre forvaltere. Dette er et effektivt virkemiddel for å få til positiv forandring. I rollen vår som en stor eier av fond har L&P et godt utgangspunktet for påvirkning gjennom valg av forvaltere vi investerer sammen med. Et eksempel på dette er L&Ps forventning om at alle våre forvaltere skal forplikte seg til å oppnå netto nullutslipp i sine porteføljer senest innen 2050. Ved utgangen av 2024 var dette overholdt for 99,6 % av aktivaene som L&P forvalter, som omfattes av kravet, noe som tilsvarer 61 % av forvalterne. Da hadde alle forvaltere av likvide fond i L&P forpliktet seg til netto nullutslipp, mens det blant forvaltere av illikvide fond var færre enn ventet som overholdt kravet, spesielt i USA. Ved utgangen av 2024 hadde 50 % av forvalterne av illikvide fond inngått forpliktelser for aktivaene selskapet forvalter, en økning fra 7 % i 2021. Fordi så få av forvalterne av illikvide fond har forpliktet seg, fortsatte L&P gjennom 2024 påvirkningsarbeidet overfor forvalterne som ikke hadde forpliktet seg til netto nullutslipp ennå. Totalt gjaldt det 17 forvaltere, og investeringer i deres produkter ble gjort før L&P satte klimamålene sine i 2021. Forvalternes klimaarbeid og tilnærming ble vurdert, og det ble konkludert med at disse forvalterne av illikvide fond hadde ulike

ambisjonsnivåer og konkrete tiltak. Med utgangspunkt i funnene i engasjements- og vurderingsprosessen bestemte styret i Nordea Life Holding AB og L&Ps ledelse i 4. kvartal 2024 at det ikke skulle investeres noe kapital hos forvaltere som ikke har forpliktet seg til netto nullutslipp, før de eventuelt forplikter seg til kravet. De aktuelle fondsinvesteringene er illikvide, og de fleste nærmer seg slutfasen i kontraktene. Styret og ledelsen besluttet derfor å avvikle de gjenværende investeringsfondene de neste årene (0,3 % av aktivaene som L&P forvalter, innen utgangen av 2024) på en måte som gagnar L&Ps kunder, med utgangen av 2030 som siste frist for avvikling.

I tillegg til proaktive engasjement ovenfor forvaltere gjennomførte vi også reaktive engasjement i tilfeller der vi avdekket investeringer som kunne være brudd på L&Ps retningslinjer for ansvarlige investeringer (Responsible Investment Policy), og andre tematiske problemer. Sammen med forvalterne har vi diskutert forventninger og nødvendige endringer for at vi skal kunne beholde investeringene i de aktuelle fondene eller mandatene. Vi har også kommet frem til en felles forståelse av forventningene overfor selskaper i forbindelse med ulike temaer. I 2024 dreide det seg om saker som f.eks. gjaldt utilstrekkelige tiltak for helse og sikkerhet i gruveindustrien, vurderinger av tilpasning til netto null-mål i selskaper med høye utslipp og sektorer i rask utvikling, som store teknologiselskaper. I 2025 fortsetter vi å jobbe med de sakene som ikke er lukket ennå.

Engasjement ovenfor selskaper

L&P investerer mesteparten av midlene sine i fond og mandater hvor forvaltere tar investeringsbeslutningene i enkeltsekskapers verdipapirer, og gjennomfører engasjement ovenfor selskapene ved behov. For å sikre oss at forvalternes retningslinjer for aktivt

eierskap og oppfølgingen av disse er i tråd med prinsippene våre, gjennomfører vi grundige undersøkelser før vi investerer penger hos en forvalter. Etter at vi har investert med en forvalter, oppdateres undersøkelsene jevnlig, enten gjennom en egen vurderingsprosess eller som en del av oppfølgingsmøtene med forvalteren.

Klimaendringer er et prioritert område for både L&P og Nordea som helhet. Som en del av L&P sin netto null-strategi, har vi som målsetting at det skal være aktive engasjement ovenfor de selskapene i porteføljen vår som står for de største klimagassutslippene. Dette gjør vi for å sikre at disse kutter utslippene sine frem mot 2050. De 50 selskapene med størst utslipp i L&P sin portefølje står for 50 % av våre finansierte utslipp i 2024. Dette året hadde vi aktive engasjement ovenfor 88 % av disse selskapene fra forvalterne våre. Vi vurderer videre at 40 % av de 50 selskapene med størst klimagassutslipp i porteføljene enten har en plan i tråd med netto null, eller er i ferd med å utvikle en slik plan. Totalt har forvalterne våre aktive engasjement som dekker 48 % av kapitalen som er investert i aksjer eller selskapsobligasjoner i porteføljer som forvaltes av L&P. Disse engasjementene dekker ulike temaet relatert til miljømessige, sosiale og forretningsetiske forhold (ESG). Mer enn 40 % av engasjementsarbeidet gjaldt klimarelaterte saker, mens saker knyttet til biologisk mangfold, menneskerettigheter og god selskapsstyring hver utgjorde omtrent 20 % av engasjementsarbeidet.

Stemmegiving

Som tidligere nevnt er størstedelen av L&P sine investeringer i fond. Det er fondsforvalterne som i fond kontrollerer investorrettighetene som følger med aksje- og obligasjonsinvesteringer, og de forvalter stemmegivingen i tråd med sine retningslinjer og investorenes beste interesser. En vurdering av forvalternes

retningslinjer for stemmegiving og utøvelsen av disse er derfor en viktig del av L&P sin evaluering av forvaltere.

Størstedelen av fondsinvesteringene til L&P er investert i fond som forvaltes av Nordea. I 2024 stemte Nordea Funds, et annet selskap i Nordea-konsernet, i rundt 3.550 ulike årsmøter. Det utgjør mer enn 95 % av årsmøtene i selskaper som Nordeas fond investerer i. De deltok også i 42 valgkomiteer, som har ansvaret for å vurdere og foreslå kandidater til selskapenes styre. Stemmegivingen dekket mange ulike temaer, som klima, mangfold, belønningsprogrammer og kapitalstyring. Nordea Funds sine aktiviteter knyttet til klimarelatert selskapsstyring dekket blant strategi, risikohåndtering, målsettinger og åpenhet samt lobbyvirksomhet for å påvirke selskapene i retning av å tilpasse seg Paris-avtalens krav. Arbeidet rundt stemmegivingen som Nordea Funds gjør, er viktig for L&P fordi det dekker kapitalen vi har investert i Nordea-fond.

Siden 2020 har L&P samarbeidet med Nordea Funds om stemmegiving for direkte eide aksjer. Gjennom dette samarbeidet har vi økt stemmegivingen for direkte eide aksjer, selv om beholdningen av direkte eide aksjeposter er redusert. I 2024 benyttet vi stemmeretten i nesten alle våre direkte eide aksjeposter. Totalt stemte L&P i nesten 1.000 saker på årsmøter og ekstraordinære møter, og i 8 % av sakene stemte vi mot selskapsledelsens forslag. 38 av sakene vi stemte i, omhandlet miljø, sosiale forhold eller selskapsstyring, og i 53 % av disse sakene stemte L&P mot ledelsens forslag. De klimarelaterte forslagene vi støttet i løpet av 2024, omhandlet blant annet at selskapene skulle sette seg vitenskapelig baserte mål for utslipp, åpenhet rundt klimagassutslipp, klimarelatert risiko, planer for å håndtere klimaendringer samt finansielle selskapers eksponering mot finansiering av ren energi vs. fossilt brensel. Forslag knyttet til sosiale forhold og selskapsstyring dekket temaer som åpenhet om lobbyvirksomhet, likelønn, mangfold, likhet og inkludering og etikk knyttet til kunstig intelligens.

Nordea Liv Forsikring AS sin stemmegiving

Nordea Liv Forsikring AS investerer hovedsakelig i fond. I 2024 eide vi likevel noen aksjer direkte i et globalt aksjemandat forvaltet av Nordea Investment Management. Mandatet ble lukket i april, og derfor ble ingen stemmer avgitt etter april, og antallet avgitte stemmer er dermed betydelig lavere enn i tidligere år. Frem til april stemte vi på totalt 45 årsmøter og ekstraordinære møter i 45 selskaper vi eide aksjer i. Vi stemte mot ledelsens forslag i totalt 74 saker. Tabell 1 under viser et eksempel på en viktig sak der vi avga stemme.

Tabell 1

SELSKAPETS NAVN	MØTEDATO	SAMMENDRAG AV VEDTAK	NORDEAS STEMME	BEGRUNNELSE	RESULTAT AV STEMMEGIVING
Apple	28.02.2024	Aksjonærenes vedtak: Rapport om bruken av kunstig intelligens	FOR	Vi støtter forslaget på bakgrunn av faktorer knyttet til et vesentlig konfliktområde eller en tematisk problemstilling som ikke har blitt tilstrekkelige håndtert.	37,5 % FOR

Tabell 2 viser en fullstendig liste over selskaper der vi avga stemme. Hvilke saker vi stemte i, og hva vi stemte i den enkelte saken, kan søkes opp i Nordeas stemmegivingsportal¹.

Tabell 2

NAVN PÅ SELSKAPET	PRIMÆR ISIN-KODE	MØTEDATO
Mondi Plc	GB00B1CRLC47	15.01.2024
D.R. Horton, Inc.	US23331A1097	17.01.2024
Intuit Inc.	US4612021034	18.01.2024
Micron Technology, Inc.	US5951121038	18.01.2024
Ashland Inc.	US0441861046	23.01.2024
Visa Inc.	US92826C8394	23.01.2024
Metro Inc.	CA59162N1096	30.01.2024
Accenture plc	IE00B4BNMY34	31.01.2024
CGI Inc.	CA12532H1047	31.01.2024
The Sage Group plc	GB00B8C3BL03	01.02.2024
thyssenkrupp AG	DE0007500001	02.02.2024
Emerson Electric Co.	US2910111044	06.02.2024
Franklin Resources, Inc.	US3546131018	06.02.2024
Rockwell Automation, Inc.	US7739031091	06.02.2024
Compass Group Plc	GB00BD6K4575	08.02.2024
Siemens AG	DE0007236101	08.02.2024
Infineon Technologies AG	DE0006231004	23.02.2024
Apple Inc.	US0378331005	28.02.2024
QUALCOMM Incorporated	US7475251036	05.03.2024
Applied Materials, Inc.	US0382221051	07.03.2024
Hologic, Inc.	US4364401012	07.03.2024
Cencora, Inc.	US03073E1055	12.03.2024
Analog Devices, Inc.	US0326541051	13.03.2024
THK CO., LTD.	JP3539250005	16.03.2024
Asahi Group Holdings Ltd.	JP3116000005	26.03.2024
Bridgestone Corp.	JP3830800003	26.03.2024
Kuraray Co., Ltd.	JP3269600007	27.03.2024
Canon, Inc.	JP3242800005	28.03.2024
Chugai Pharmaceutical Co., Ltd.	JP3519400000	28.03.2024
Kirin Holdings Co., Ltd.	JP3258000003	28.03.2024
Otsuka Holdings Co., Ltd.	JP3188220002	28.03.2024
The Walt Disney Company	US2546871060	03.04.2024
Canadian Imperial Bank of Commerce	CA1360691010	04.04.2024
The Goodyear Tire & Rubber Company	US3825501014	08.04.2024
Lennar Corporation	US5260571048	10.04.2024
Synopsys, Inc.	US8716071076	10.04.2024
Royal Bank of Canada	CA7800871021	11.04.2024
Bank of Montreal	CA0636711016	16.04.2024
Fifth Third Bancorp	US3167731005	16.04.2024
Moody's Corporation	US6153691059	16.04.2024
Adobe Inc.	US00724F1012	17.04.2024
Regions Financial Corporation	US7591EP1005	17.04.2024
The Toronto-Dominion Bank	CA8911605092	18.04.2024
National Bank of Canada	CA6330671034	19.04.2024
Sekisui House, Ltd.	JP3420600003	25.04.2024

¹ <https://vds.issgovernance.com/vds/#/NzI0Nw==/>

